

Læseprøve fra "Sådan bliver du populær"

Pli på de sociale medier (SoMe)

I det store og hele gælder der de samme regler for adfærd på de sociale medier som ved fysisk samvær, og det gælder ikke mindst reglerne i kapitlet "Samtalens kunst". Men derudover knytter der sig nogle særlige udfordringer til SoMe. Blandt andet disse:

- SoMe er massekommunikation
- Kommunikationen er uden kropssprog
- Sociale medier er multimedier
- Man giver hinanden "karakterer"
- SoMe er åbent 24/7

SoMe er massekommunikation

Den største udfordring ved massekommunikation er selvfølgelig, at du kan blive såvel populær som upopulær hos mange på bare én handling. Men hvilken handling? Det kan du læse om under "Sociale medier er multimedier". Først skal vi se på antallet af venner og følgere, for her synes der at være to modsatrettede interesser. Du vil (måske) gerne have flest mulige venner, og dem, du allerede har eller inviterer, vil helst være noget særligt. De vil billedligt talt hellere være en stor fisk i en lille dam end en lille fisk i et stort hav, men hvordan skal de få den følelse, hvis du har flere venner, end du kan huske navnene på?

En mulig løsning kunne være at inddele vennerne i målgrupper efter jeres relation eller fælleskaber. Det vil gøre det betydeligt nemmere at lave opslag,

som den enkelte kan føle, er rettet mod ”den store fisk i dammen” frem for alle fiskene i det store hav.

En inddeling efter relation kunne eventuelt se ud som denne:

- Familiemedlemmer
- Nære familiemedlemmer
- Venner
- Nære venner
- Kollegaer
- Øvrige, herunder bekendte

Og en inddeling efter fælleskaber kunne være som denne:

- Alder
- Interesser og hobbyer
- Holdninger
- Smag
- Intellekt
- Humor
- Uddannelse
- Erhverv

Tip 1: Overvej nøje, om det nu også er værd at sende venneanmodninger til alle, du kender blot det mindste – og især til kendisser, der ikke kender dig.

Tip 2: Det er ok at sige nej tak til venneanmodninger fra mennesker, du ellers ikke har nogen eller meget lidt kontakt med. Blot du gør det på en høflig måde. Skriv fx:

Mange tak for din venneanmodning, men jeg synes ikke, jeg kan følge flere venner end dem, jeg allerede gør. Jeg beder dig derfor acceptere, at jeg – i det mindste for en tid – undlader at lukke flere ind i min vennekreds. De bedste hilsener fra ...

Kommunikation uden kropssprog

Hvis eksperter i kropssprog har ret, så udgør vores kropssprog og stemme tilsammen langt størstedelen af det, vi kommunikerer, når vi er ansigt til ansigt. Nogle mener sågar, at ordene udgør mindre end 10 % af vores samtaler, hvilket i praksis burde gøre det stort set umuligt at kommunikere på SoMe. Og dog, så tror jeg, de fleste af os har oplevet, at størstedelen af vores skriftlige kommunikation forløber gnidningsløst. Ikke mindst, når man er opmærksom på punkterne herunder:

- Vær forsigtig med brug af forkortelser, fremmedord og fagsprog.
- Undgå at skrive om følsomme emner, som måske kræver dit nærvær i form af en skulder at græde ud ved.
- Undgå tillige emner, der kan munde ud i et skænderi.
- Vær forsigtig med sarkasme, ironi og sort humor, som kan misforstås.
- Vær også forsigtig med tvetydige vendinger og slang.
- Brug en velvalgt emoji efter enhver tekst, der kan misforstås.
- Brug også emojis dér, hvor du gerne vil vise dine følelser eller dit humør.
- Undlad at skrive noget, som du ikke også ville have sagt ansigt til ansigt.
- Vær opmærksom på personlige anliggender og oplysninger, som ikke vedkommer andre. Heller ikke dem, der er eksperter i hacking.
- Brug telefonen der, hvor du ikke føler, at ovennævnte retningslinjer er tilstrækkelige.

OBS: De sociale medier er som bekendt et yndet sted for dem, der ønsker at svine vore politikere til og gerne med sprogets værste gloser. Dét giver dem utvivlsomt en vis tilfredsstillelse. MEN i denne glæde overser de åbenbart bivirkningerne af deres tilsvining, nemlig at der fremover bliver færre, der

ønsker at lade sig vælge som politiker, og dermed også færre af de dygtige politikere, som de nedrakkende personer åbenbart savner.

Sociale medier er multimedier

Den tredje og måske største udfordring er, at de sociale medier er multimedier. Dermed har du muligheden for at begejstre dine venner og følgere med såvel tekst som billeder, lyd og links til alt, hvad internettet byder på.

MEN med denne fantastiske mulighed følger jo også risikoen for at skuffe, fornærme, irritere eller kede nogle af dem så brøvt, at de helt undviger dig. Og hvordan undgår man lige det?

Tja, mit bedste bud er, at du støtter dig til det, der står i kapitlet ”Samtalens kunst”. Det vil i meget korte træk sige, at du styrer din lyst til at deltage på SoMe, hvis ikke du kan bidrage med noget, der er acceptabelt for alle, og som tillige er:

Relevant, Interessant, Underholdende eller Bevægende.

Lever du op til det, er risikoen for at blive upopulær i hver fald minimal, og skulle du komme i tvivl, om et påtænkt opslag er ok, kan du altid begrænse den mulige skade ved at reducere din målgruppe til de personer, der er mest tilbøjelige til at bære over med dig.

Men herudover vil jeg foreslå, at du også er opmærksom på de følgende kommentarer til tekst, billeder og links.

Tekst – chats

Udover ovennævnte krav til deltagelse på SoMe foreslår jeg, at du følger nedenstående råd, når du chatter eller kommenterer andre opslag:

- Vær forsigtig med at kommentere indlæg uden først at læse, hvad andre måtte have skrevet om samme emne. Det kunne jo være, at din mening allerede er fremført.

- Lad dig ikke provokere af de såkaldte trolde. Det er mennesker, der fremsætter ekstreme synspunkter, eller angriber andre personligt alene for provokationens skyld. Det bedste er blot at ignorere dem.
- Post ikke en kommentar uden først at læse den højt for dig selv. Dermed undgår du mange af de meningsforstyrrende fejl, som kan skabe splid og ufred.
- Undlad at rette unødvendigt på andres sprog eller skrift. På de sociale medier gælder, at enhver deltager efter evne, og det gælder både med hensyn til indhold og brug af sproget – og tegnsætning.
- Husk at afslutte eller pausere de dialoger, du involverer dig i. Ellers er det op til modparten at gætte, om du blev fornærmet, eller måske fik et hjertestop. Vælger du pause, bør du skrive et par ord om, hvornår du er tilbage.
- Pas på med at blive for personlig i et kommentarfelt. Hvis dét er nødvendigt, er det bedre at fortsætte med en PB (personlig besked) eller e-mail.
- Giv altid en tilbagemelding, og om ikke for andet, så blot for at modtageren kan vide, at du har set hans eller hendes besked.

Se også "Undgå ethvert skænderi" side 171.

Billeder – selfies

Førnævnte krav om "relevant, interessant, underholdende eller bevægende" gælder i særdeleshed for billeder. Det er dem, der fanger vores opmærksomhed, men det er også dem, der får os til at zappe videre. Ifølge en undersøgelse, som Novus gennemførte i 2013 på vegne af Nokia i Danmark, gælder det sidste mest af alt for selfies. Dem var der 55 % af de adspurgte, der fandt allermest trættende, og derpå fulgte træningsbilleder med 41 % og billeder af mad med 39 %.

Undersøgelsen gav mig bekendt ikke noget bud på, hvorfor netop selfies fik denne førsteplads, men jeg gætter på, at de adspurgte har tænkt noget i retning af: ”Det objekt, man fotograferer mest, må vel være det, man beundrer mest” – og den slags egen-beundring er just ikke forenelig med Janteloven.

Tip: Hvis du alligevel ønsker at dele dine selfies, kan du prøve at undgå denne aversion ved at vælge billeder, hvor du blot er på billedet frem for billeder, hvor du er hele billedet. Denne ændring fra ”at være billedet” til blot ”at være på billedet” kan eventuelt kombineres med en målsætning om, at dine ”modelbilleder” fremover højst må udgøre fx 20 % af dine opslag.

Billeder af andre mennesker

Ifølge ovennævnte undersøgelse var det langt bedre at vise billeder af vennerne og deres oplevelser end de omtalte selfies. Men disse billeder er nu heller ikke uden problemer. For det første er der regler om, hvilke billeder du kan poste eller dele uden et samtykke fra den eller de personer, der er på billedet, og dernæst må det vel regnes som almindelig høflighed, at man spørger, inden man tager et billede og ligeså, at man beder den eller de fotograferede godkende resultatet, inden man eventuelt poster det.

Men hensyn til reglerne for at poste eller dele billeder er de ikke særligt klare, men sigtet er at beskytte vores privatliv, og det har Datatilsynet prøvet at illustrere med disse eksempler for, hvad der som udgangspunkt er ok, og hvad der kræver samtykke:

Disse er ok:

- Billeder af publikum til et show/en koncert.
- Billeder af besøgende i en zoologisk have, forlystelsespark, el.lign.
- Billeder taget af aktiviteter som begivenheder, kampe m.m. i en fritidsklub eller forening.

Disse kræver samtykke:

- Billeder af besøgende på privat område, fx hos lægen, i banken, i fitnesscenter el.lign.
- Billeder af besøgende på en bar, restaurant, diskotek el.lign.
- Billeder af ansatte i en privat eller offentlig virksomhed.

Tip: Hvis du er i tvivl, så prøv at vurdere, om billedet viser personen på en måde eller et sted, der på nogen måde kan virke afslørende, pinlig, upassende eller uvedkommende for andre. Og hvis du stadig er i tvivl, så spørg hellere om samtykke eller gem billedet til eget brug.

Links – delinger

Det, du vælger at dele eller linke til, skal selvfølgelig også være relevant, interessant, underholdende eller bevægende. Ellers bliver vennerne hurtigt træt af at følge dine links. Prøv blot at tænke på, hvor meget du selv har modtaget uden at blive det mindste begejstret. Noget af det har du formentlig kun set af høflighed eller af frygt for, at afsenderen senere skulle spørge om din mening til det tilsendte. Og andet har du sikkert ignoreret eller blot set sporadisk for senere at kunne lade som om, du har set det hele.

Selv har jeg undret mig over, hvor få der liker eller deler Facebook opslag. Er det mon, fordi vi oftest deler eller linker til noget, vi selv synes om, frem for til noget, som vi ved eller har god grund til at tro, at vennerne vil synes om. Jeg tror det, og jeg tror også, at meget kunne blive langt bedre, hvis vi konsekvent undlod at dele eller linke til noget uden først at overveje, hvilke målgrupper der med stor sandsynlighed deler vores smag eller interesser. Dét behøver ikke tage mere end et minut eller to, og det kunne måske gøre en ganske stor forskel.

Pas også på med, hvor meget du deler eller linker til. Selv om målgruppen skulle finde det hele relevant, interessant, underholdende eller bevægende, kan det blive så tidskrævende, at det føles mere som en byrde end en fornøjelse at følge med. Ikke mindst, hvis du senere møder modtagerne med en åbenbar forventning om, at han eller hun selvfølgelig har læst, set eller hørt alt, hvad der kommer fra dig.

Tip: Pas på med at dele eller fremvise beskeder, e-mails, sms'er m.m., som (måske) kun er beregnet til dig. Hvis det bliver opdaget, kan det koste dyrt i popularitet – uanset om indholdet er fortroligt eller ej.

Man giver hinanden "karakterer"

Dine reaktioner på andres bidrag og kommentarer er selvsagt også vigtige for din popularitet. Hvis de er få eller ikkeeksisterende, risikerer du at fremstå som én, der kun bruger de sociale medier til at promovere sig selv, og den luksus er det alene kendisser, der kan slippe godt fra.

Til gengæld kan du godt nøjes med nogle få likes eller korte kommentarer – bare en gang imellem. Begge dele viser jo, at du gerne deltager i vennernes liv, og likes fungerer tillige som små og oftest meget velkomne skulderklap.

OBS 1: Hvis du liker alt og alle, risikerer du, at dine likes bliver ligegyldige; ganske som dine knus også ville blive, hvis du gav knus til alle og enhver, du kom i nærheden af.

OBS 2: Likes ved alt og alle kan også opleves som en se-mig-hilsen frem for en jeg-har-set-dig-hilsen. Og den slags selvpromovering er ikke ubetinget populært.

SoMe er åbent 24/7

Det praktiske ved SoMe er ikke mindst, at de kan benyttes døgnet rundt, og at ethvert opslag er uploadet på ingen tid. Men dermed følger desværre også muligheden for at poste indhold, som det måske var langt klogere at overveje en ekstra gang, fx på grund af ophidselse, beruselse eller træthed. På SoMe kan du med andre ord dumme dig døgnet rundt. Ja i værste fald kan blot én politisk, sarkastisk, sexistisk, fordomsfuld eller forvrøvlet kommentar blive helt og aldeles afgørende for din popularitet på SoMe. Og det samme kan upload af et billede, der viser dig eller vennerne i en alt andet en flatterende rolle.

Jeg foreslår derfor, at du skyndsomt fjerner dig fra din smartphone eller pc i mindst en time, hvis du er det mindste i tvivl om, du måske kunne komme til at fortryde en handling på SoMe. Brug om nødvendigt denne tid til et koldt brusebad.

Tip: Hvis du kommunikerer fra en smartphone, kan du eventuelt lægge den i en ”Kitchen Safe”. Det er en mindre beholder, du kan aflåse i et tidsrum fra et minut til flere dage. Dermed kan du sikre telefonen imod at blive brugt, før du er afkølet, afklaret – eller ædru.

Kitchen Safe er for øvrigt også anvendelig, hvis du blot ønsker at mindske din afhængighed af smartphonen.

Ærlighed

En adfærd, der kan koste dyrt i popularitet på SoMe, er uærlighed, og det gælder for alt, hvad du bidrager med. Men hvor går grænsen mellem løgn, fortielser og overdrivelse? Er det fx ok ...

- at benytte et forskønnet profilbillede, der er så langt fra virkeligheden, at de færreste vil kunne genkende dig?
- at tegne et billede af en helt igennem succesrig familie, selv når den er meget gennemsnitlig eller alt andet end succesfuld?
- at overdrive en krise eller sygdom blot for at få ekstra meget sympati?
- at købe falske likes, venner og følgere blot for at se mere populær ud, end man virkelig er?
- at anbefale en håndværker, en handlende eller et produkt uden at nævne, at man tjener penge på det, eller at anbefalingen blot er en vennetjeneste?
- at anmode om dit ”venskab”, når det udelukkende drejer sig om at markedsføre et produkt eller en person?
- at dele fake news uden at advare herom?

Svarene blæser måske i vinden, men hvis du er i tvivl, så lad være. Dét taber du intet ved.

Tip: Hvis du ikke ønsker at benytte et virkelighedsnært profilbillede, så er det langt bedre at uploade et nyere afstandsbillede end at benytte et nærbillede fra dine yngre dage. Afstandsbilledet kan du til enhver tid forsvare, men hvordan forklarer man brugen af et gammelt portrætbillede, når stort set alle bærer rundt på en telefon med et udmærket kamera?

Afstandsbilledet gør det tillige nemmere, hvis du en dag skulle få lyst til at møde en af dine net-venner i virkeligheden.